

یادداشت

تسهیل مقررات به نفع شرکای اجتماعی

بازبینی، تنقیح، روان‌سازی، تلخیص و اصلاح بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های متعدد سازمان تأمین اجتماعی در بخش‌های مختلف بیمه‌ای و درمانی موجب کوتاه‌شدن مسیرهای دسترسی ذی‌نفعان و شرکای اجتماعی این سازمان در قالب بیمه‌شدگان، کارفرمایان، کارگران، بازنشستگان و تمامی افراد تحت‌پوشش به منابع مقرراتی مرتبط است. همچنین اقدامات مربوط به تنقیح و اصلاح قوانین و مقررات تأمین اجتماعی زمینه برطرف کردن ابهامات قانونی را در بسیاری بخش‌های مقرراتی فراهم می‌کند. البته بستر تفسیر قوانین و مقررات به‌ویژه در حوزه قوانین و آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های بیمه‌ای نیز به‌واسطه اجرایی شدن تنقیح و تلخیص قوانین محدود شده و باعث کاهش تفسیر غیر واقعی از مقررات خواهد شد. برخی از قوانین و مقررات در ذات خود مانع محسوب می‌شوند و فرایند تنقیح و اصلاح در واقع عاملی برای برطرف کردن این موانع به‌شمار می‌رود. از این طریق تسهیل‌گری دسترسی به مقررات جاری مورد نیاز برای جامعه تحت‌پوشش سازمان تأمین اجتماعی مهیا می‌شود. اجرای بخشی از قوانین توسط برخی دیگر از مقررات مسدود شده و در واقع مانعی برای اجرای آن محسوب می‌شوند. در این شرایط، تنقیح و تلخیص با ساده‌سازی اجرایی، زمینه‌تأثیر گذاری همه مقررات را فراهم می‌کند. البته روشن‌نگری و توسعه شفافیت را نیز باید از مزایای تحقق به‌روز رسانی و تنقیح و تلخیص قوانین و مقررات مربوط به سازمان تأمین اجتماعی دانست. این اقدامات بستری برای گسترش شفافیت سازمانی در تأمین اجتماعی خواهد بود. شفافیت یک اصل است که دسترسی به قوانین و مقررات بیمه‌ای سازمان تأمین اجتماعی را به عنوان بیمه اجتماعی پایه بیش از ۴۷ میلیون نفر میسر می‌کند. این مهم، انتفاع سازمان تأمین اجتماعی در مقام بزرگ‌ترین بیمه‌گر اجتماعی کشور و جامعه گسترده ذی‌نفعان و شرکای اجتماعی این سازمان را موجب می‌شود. در عین حال تنقیح مقررات، شفافیت در دسترسی به قوانین و مقررات بالادستی را در حوزه‌های مرتبط با سازمان تأمین اجتماعی برای افراد و گروه‌های تحت‌پوشش به ارمغان می‌آورد. در مجموع می‌توان گفت فرایند انجام امور مربوط به تنقیح، اصلاح و تلخیص قوانین و مقررات تأمین اجتماعی تا به حال به عنوان یک روند مؤثر در دستور کار قرار داشته است. امروز در واقع این باور در سازمان تأمین اجتماعی شکل گرفته که علاوه بر تسریع در انجام تنقیح، اصلاح و تلخیص قوانین و مقررات، اقدامات لازم در این حوزه به شکل جامع‌تری انجام شود. تا امروز تحقق تنقیح و اصلاح قوانین، مقررات و بخشنامه‌های تأمین اجتماعی برای گروه‌های ذی‌نفع نظیر کارفرما، بیمه‌شده و دیگر افراد تحت‌پوشش مزایایی به دنبال داشته و ظرفیت بهبود شرایط نیز در قالب این فعالیت‌ها وجود دارد. نکته مهم در این حوزه، تسهیل دسترسی به مقررات اصلاح و تنقیح شده تأمین اجتماعی است. در ارتباط با تحقق اتاق شیشه‌ای و شفافیت در تأمین اجتماعی، تمام اقدامات اصلاحی در حوزه مقررات در رؤیت و دسترس عموم قرار می‌گیرد. یکی دیگر از مزایای انجام اصلاحات و تلخیص در مقررات، شناسایی بهتر و بیشتر حقوق فردی و قانونی توسط ذینفعان سازمان تأمین اجتماعی است که تصمیم‌سازی درست و به‌هنگام در ارتباط با دستیابی به حقوق افراد را به دنبال دارد. این مهم همچنین از هزینه‌های اضافه فرایند مذکور، کاهش افتراق ذی‌نفعان از قوانین جلوگیری می‌کند. فرایند تنقیح و اصلاح قوانین همین‌طور در برخی موارد مقرراتی و بخشنامه‌ای، زمینه کاهش دعاوی مربوط به سازمان تأمین اجتماعی را موجب خواهد شد. این مهم به‌ویژه در ارتباط با امورات جاری سازمان تأمین اجتماعی مربوط به بخش‌های مختلف بیمه‌ای، درمانی، بازنشستگی، پیمان‌ها و برخی دیگر از حوزه‌ها تأثیر گذاری لازم را دارد. مجموعاً قوانین و مقررات در همه بخش‌ها باید مورد بازبینی، بازنگری و اصلاح و تلخیص قرار گیرند تا شاهد برطرف شدن ابهامات و رشد تأثیر گذاری و کارآمدی آنان باشیم. در عین حال با تحقق فرایند مذکور، کاهش افتراق مربوط به اجرای مقررات سازمان تأمین اجتماعی را شاهد خواهیم بود. نهایتاً اینکه ظرفیت ایجاد شده در حوزه بازنگری مقررات و قوانین تأمین اجتماعی در کوتاه‌مدت و بلندمدت علاوه بر رفع ناکارآمدی بخشی از قوانین، با تأثیر گذاری در تحقق حقوق گروه‌های مختلف ذی‌نفع این سازمان، مزایای در حوزه راهبری تأمین اجتماعی به همراه خواهد داشت.

گفت‌وگو

مهنار پیرانوند

روزنامه‌نگار

سال ۱۴۰۲ چه اقدامات اساسی در حوزه تنقیح و اصلاح بخشنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی محقق شد و سال جاری چه برنامه‌هایی در این حوزه در دستور کار قرار دارد؟

سازمان تأمین اجتماعی با اجرای طرح «تنقیح، تلخیص و روان‌سازی بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های سازمان» از سال ۱۳۹۴ تا سال ۱۴۰۰ با برگزاری ۱۴۸۵ جلسه کارشناسی و تخصصی و بیش از ۲۵۰ جلسه شورای تنقیح، نسبت به جمع و تلخیص بیش از ۲۰۰۰ بخشنامه و دستورالعمل و تبدیل آن‌ها به ۴۳ بخشنامه جامع و تنقیحی اقدام کرد. تأمین اجتماعی با تحقق این مجموعه اقدامات گام بزرگی در راستای مقررات‌زایی و روان‌سازی مقررات داخلی سازمان برداشت؛ به نحوی که طرح مذکور نه تنها در داخل کشور مورد تحسین و تقدیر مراجع مختلف قرار گرفت، بلکه در عرصه بین‌المللی نیز با دریافت جایزه تجارب موفق از سوی اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA) باعث افتخار آفرینی کشور شد.

پس از اتمام طرح اشاره شده، به‌منظور تداوم جامعیت بخشنامه‌های تنقیح شده و بهره‌مندی از مشارکت ذی‌نفعان، سازمان تأمین اجتماعی پیشنهادات مربوط به بخشنامه‌های تنقیح شده را از طریق شورای مقررات‌زایی و وحدت‌رویه سازمان مورد بررسی قرار می‌دهد. بنابراین شورای مذکور با حضور نمایندگان ذی‌نفعان در ادامه طرح تنقیح، تلخیص و روان‌سازی بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های سازمان و به‌منظور اصلاح و رفع موانع و خلأهای بخشنامه‌های تنقیح شده، تشکیل شده و فعالیت دارد.

شورای مذکور تا پایان سال ۱۴۰۲ حدود ۲۶ جلسه برگزار کرد و طی آن بخش مهمی از بخشنامه‌ها و رویه‌های مورد

ایراد، حسب تقاضای تشکل‌های کارفرمایی مورد بررسی،

ارزیابی و اصلاح قرار گرفتند.

از مهم‌ترین نمونه‌های این موارد می‌توان به دستورالاری نحوه شمول و بیمه‌پردازی کارفرمایان (مدیران اشخاص حقوقی غیر دولتی) در تاریخ یکم دی‌ماه سال ۱۴۰۰، بخشنامه اصلاح بند ۱۰-۳ فهرست طبقه‌بندی ریز اقلام

گزارش

تأمین اجتماعی به منظور اجرای بهتر و بهینه قوانین، مقررات و بخشنامه‌های جاری و بسترسازی ارائه کارآمد خدمات به اقشار تحت‌پوشش این سازمان، دستور کار اثر بخشی در قالب تنقیح قوانین موجود را با عملیاتی کردن «طرح جمع، تلخیص و تنقیح بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های سازمان» به اجرا گذاشته است. این سازمان به‌عنوان یکی از مراجع مقررات‌گذار و بخشنامه‌محور در کشور نقش بسیاری در ایجاد حجم وسیعی از بخشنامه‌های مرتبط با حوزه تأمین اجتماعی داشته است. تراکم این بخشنامه‌ها در سالیان متمادی باعث احساس ضرورت تنقیح در این سازمان شده این واسطه «طرح جمع، تلخیص و تنقیح بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های سازمان» در دستور کار قرار گرفت. فرایند و روند تنقیح و اصلاح بخشنامه‌های تأمین اجتماعی با محوریت اداره کل امور حقوقی و قوانین و مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی و همکاری واحدهای سازمانی اجرایی شده است.

اهداف تنقیح قوانین

تنقیح قوانین و مقررات، ابزاری برای زمینه‌سازی و تحقق اصل امنیت حقوقی یا قانون‌مداری است. تلاش بر این است تا با استفاده از این ابزار ضمن ایجاد مانع برای شکل‌گیری و استمرار قوانین و مقررات مبهم، مجمل، پراکنده و متکثر با بسترسازی تحقق اصول شفافیت، دسترسی، انسجام و... یکی از ارکان تشکیل‌دهنده امنیت حقوقی در قالب آگاهی و فهم درست شهروندان و تضمین حقوق شهروندی فراهم شود. به عبارت دیگر، یکی از اهداف تنقیح مقررات، ارتقا و بهبود حقوق شهروندانی است که مقررات گذاری به‌ویژه در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی بر زندگی آن‌ها به‌طور مستقیم و غیرمستقیم اثر می‌گذارد. مهم‌ترین اهداف تنقیح شامل شفافیت، انسجام، تسهیل دسترسی، پویایی (به‌روز بودن)، ثبات و پیش‌بینی‌پذیری است. همچنین رعایت اصل قانون‌مداری و انطباق بخشنامه‌ها و دستورالاری با قوانین و مقررات

تنقیح، تلخیص و روان‌سازی بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های سازمان تأمین اجتماعی با اهدافی نظیر شناسایی و حذف موارد دارای هم‌پوشانی، متعارض و تکراری بخشنامه‌ها، ایجاد وحدت‌رویه در راستای اجرای قوانین و مقررات تأمین اجتماعی، آگاهی‌بخشی به ذی‌نفعان، گسترش شفافیت قانون و در نهایت بسترسازی جهت بهبود و توسعه خدمات تأمین اجتماعی به شرکای اجتماعی در اولویت کاری این سازمان قرار دارد.

شمول و غیرمشمول موضوع بند «۲» قسمت «د» فصل سوم تنقیح و تلخیص بخشنامه (۱۱) جدید در آمد و ملحقات آن (حق بیمه تخفیف فروش، جایزه غیر نقدی و پروموشن)، اصلاح و الحاق بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعة کاران (نحوه محاسبه حق بیمه قراردادهای تأمین دکل‌های حفاری چاه‌های نفت و گاز دریایی و مناطق خشکی و قراردادهای غیر عمرانی منعقدۀ براساس روش (PC) و (EPC) و قراردادهای خدمات دریایی...) و اصلاح ماده (۱۶) الحاقی به آیین‌نامه هیأت‌های تشخیص مطالبات اشاره کرد. همچنین مواردی مانند اصلاح بند «۵» قسمت «د» فصل سوم بخشنامه (۱۱) جدید در آمد و ملحقات آن با موضوع نحوه اجرای ماده (۴۷) قانون تأمین اجتماعی در خصوص شمول حق بیمه بر صورتحساب (فاکتور) کالا و خدمات، اصلاح رویه شرایط عدم شمول حق بیمه بر پاداش و پرداخت‌های مناسبی، اصلاح رویه شرایط عدم کسر حق بیمه از دریافتی بازنشستگان شاغل در کارگاه‌ها و اصلاح رویه شرایط عدم شمول حق بیمه بر هزینه سفر و فوق‌العاده مأموریت بیمه‌شدگان نیز بخش دیگر موارد ارزیابی شده در شورای مقررات‌زایی و وحدت‌رویه سازمان محسوب می‌شوند.

تمامی موارد اشاره شده تا پایان سال ۱۴۰۲ نهایی شده و به همه واحدهای اجرایی سراسر کشور ابلاغ شده‌اند.

در سال جدید نیز فرایند اصلاح بخشنامه‌ها و رویه‌های جاری سازمان تأمین اجتماعی از طریق شورای مورد نظر در سازمان تداوم خواهد داشت. موضوعات مهمی از قبیل سازوکار نظارت و ارزیابی اصلاح عناوین شغلی، حق بیمه قراردادهای پیمانکاری تک نفره، حق بیمه قراردادهای عملیات بندری و دریایی، حق بیمه خدمات تخصصی و حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی، حق بیمه هزینه‌های کرایه حمل و سایر موضوعاتی که بر حسب تشخیص سازمان و یا درخواست تشکل‌های رسمی به این شورا ارسال می‌شود، در دستور کار قرار دارد.

• تنقیح و اصلاح بخشنامه‌ها چه مزایایی برای سازمان تأمین اجتماعی و جامعه شرکای اجتماعی شامل کارفرمایان، بیمه‌شدگان و مستمری‌گیران به همراه دارد؟

مدیر کل امور حقوقی و قوانین سازمان تأمین اجتماعی

مزایای تنقیح، تلخیص و روان‌سازی بخشنامه‌های تأمین اجتماعی

عمران نعیمی، مدیر کل امور حقوقی و قوانین سازمان تأمین اجتماعی در گفت‌وگو با «آتی‌نو» ضمن تشریح اقدامات صورت گرفته در حوزه تنقیح و تلخیص بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های این سازمان، برنامه سال جاری در تکمیل اقدامات مرتبط با اصلاح قوانین و مقررات، مزایای مجموعه اقدامات اجرا شده و برنامه‌های آتی مربوط به تنقیح، تلخیص و روان‌سازی بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های تأمین اجتماعی را برای این سازمان و ذی‌نفعان آن برشمرد.

همه تلاش و اهتمام مجموعه سازمان تأمین اجتماعی و اداره کل امور حقوقی و قوانین بر این است که بخشنامه‌های این سازمان در نهایت دقت، شفافیت، سهولت و رعایت اصل قانون‌مداری و با مشارکت و اعمال نظرات ذی‌نفعان تدوین شود که در این ارتباط از پیشنهادات و نظرات کارشناسان استقبال به‌عمل می‌آید.

• با توجه به تغییرات حوزه تنقیح بخشنامه‌های تأمین اجتماعی، جامعه ذی‌نفعان از چه طریقی امکان دسترسی به بخشنامه‌ها را دارند؟

همه بخشنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی از روش‌های مختلف، منتشر و در معرض دید مردم و ذی‌نفعان قرار می‌گیرد. انتشار در سایت سازمان تأمین اجتماعی، انتشار در پایگاه ملی قوانین و مقررات ریاست جمهوری و سامانه قوانین و مقررات کسب و کار و همچنین دسترسی از طریق سامانه ۱۲۰ دیوان عدالت اداری از جمله راه‌های دسترسی جامعه تحت‌پوشش تأمین اجتماعی و عموم مردم به تمامی بخشنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی و به‌ویژه بخشنامه‌های اصلاحی از سوی شورای مقررات‌زایی و وحدت‌رویه سازمان و ابلاغ شده توسط مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی محسوب می‌شوند.

تنقیح بخشنامه‌ها با هدف

شفافیت در دسترسی سریع ذی‌نفعان تأمین اجتماعی

در این زمینه اکنون ۴۰ بخشنامه و دستورالعمل تنقیح شده در دسترس شرکای اجتماعی تأمین اجتماعی قرار دارد.

این سازمان را در انتشار بخشنامه‌های خود در سامانه کسب و کار پیشگام و اولین دستگاه اعلام کرد که اطلاعات بخشنامه‌ها را در سامانه ملی قوانین و مقررات کسب و کار منتشر کرده است. در مسیر قانون‌مداری رویکردها و اقدامات تأمین اجتماعی می‌توان به بررسی پیش‌نویس بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اداری در اداره کل حقوقی و قوانین این سازمان از حیث انطباق با قوانین و مقررات قبل از صدور و ابلاغ و واحدهای اجرایی اشاره کرد. این روال در صدور بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اداری، علاوه بر اینکه بسیاری از ابهامات قانونی را که ممکن است در مقام اجرا به‌وجود آید رفع می‌کند، از بروز رویه‌ها و اقدامات چندگانه و حتی متعارض در واحدهای اجرایی جلوگیری به عمل می‌آورد.

این رویه در مقررات گذاری، آمار شکایات و دعاوی بیمه‌شدگان یا کارفرمایان در دیوان عدالت اداری یا مراجع قضایی که موجب نارضایتی ذی‌نفعان و صرف هزینه‌های گزاف برای سازمان خواهد بود را کاهش می‌دهد.

رعایت اصل قانون‌مداری

از دیگر اقدامات ارزشمند تأمین اجتماعی در جهت رعایت اصل قانون‌مداری می‌توان به اقدام این سازمان در بازبینی، تنقیح و اصلاح بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های متعدد در شورای مقررات‌زایی نظر کرد. اداره کل حقوقی سازمان تأمین اجتماعی با توجه به سابقه همکاری با معاونت‌های سازمان در تدوین بخشنامه‌های اجرایی و نظارت بر رعایت ابعاد حقوقی موضوع، نقش بسیار مؤثر و بسزایی در پروژه‌های تنقیح، روان‌سازی و تلخیص بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های سازمان داشته است. اقدامات حوزه اصلاح و تلخیص بخشنامه‌ها با هدف تسهیل مقررات مربوط به قوانین کار و بیمه و حمایت حداکثری و هم‌زمان از منافع کارگران و کارفرمایان به‌عنوان شرکای اصلی تأمین اجتماعی مورد توجه قرار گرفته است.

تاکنون تنقیح بخشنامه‌های تأمین اجتماعی مزایای متعددی را برای این سازمان و ذی‌نفعان آن در قالب گروه‌های مختلف بیمه‌شده، کارفرمایان، بازنشستگان و مستمری‌گیران به همراه داشته و در آینده نیز بر این حوزه‌ها تأثیر گذار خواهد بود.

از مهم‌ترین مزایای این طرح می‌توان به مواردی نظیر شناسایی و حذف موارد هم‌پوشانی، متعارض و تکراری بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های سازمان، برداشت واحد و یکسان از بخشنامه‌ها و دستورالاری و ایجاد وحدت رویه در عملکرد واحدهای اجرایی که منجر به هماهنگی بیشتر بین بخش‌های مختلف سازمان و کاستن از تعارضات درون سازمانی می‌شود، وضوح و شفافیت دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها به دور از آشفتگی و تسهیل آگاهی و تسریع دسترسی جامعه هدف به ضوابط و مقررات سازمان و تشخیص حدود مرز و کم‌وکیف حقوق و تکالیف فردی و اجتماعی و بازشناسان دگرگونی‌های آن بر حسب تغییرات و مقتضیات و قوانین و مقررات اشاره کرد.

همچنین موضوعاتی مانند مهار تورم بخشنامه‌ها و دستورالاری و ضوابط مربوطه از طریق اعمال اصلاحات بعدی در داخل بخشنامه‌های سابق به نحوی که جامعیت بخشنامه‌ها حفظ شود، ارائه بهتر خدمات و حمایت‌های سازمان به بیمه‌شدگان، کارفرمایان، مستمری‌گیران و کاهش اعتراضات و شکایات ذی‌نفعان و عموم مردم از بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های سازمان در مراجع قضایی و نظارتی در چارچوب مزایای تنقیح، تلخیص و روان‌سازی بخشنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی جای دارند.

مجموعه عوامل اشاره شده، منجر به افزایش شفافیت در عملکرد سازمان تأمین اجتماعی و در نتیجه رضایتمندی بهتر جامعه هدف خواهد شد. همچنین این اقدامات حفظ حقوق و مصالح این سازمان بزرگ بیمه‌ای را نیز به همراه خواهد داشت.

همین‌طور تنقیح بخشنامه‌های سازمان با تحقق مزایا و اهداف تعیین شده، به‌طور قطع کاهش شکایات و تسهیل رسیدگی در مراجع قضایی به‌ویژه دیوان عدالت اداری را به دنبال خواهد داشت؛ این مهم انتفاع هم‌زمان شرکای اجتماعی و ذی‌نفعان و سازمان را موجب می‌شود.

تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب سال ۱۳۸۹ به موضوع «تنقیح قوانین و مقررات» پی‌راند. تنقیح قوانین این امکان را فراهم می‌کند تا نظام سازمان‌یافته‌ای از مقررات ایجاد و به‌واسطه آن حقوق شهروندان بیشتر و بهتر تضمین شود. چراکه تسهیل آگاهی عامه مردم به قواعد و موازین قانونی و تشخیص حدود مرز و کم‌وکیف حقوق و تکالیف فردی و اجتماعی خود و بازشناخت دگرگونی‌های آن موجب ایجاد امنیت حقوقی است. اصول شفافیت، انسجام، تسهیل دسترسی، ثبات و پویایی مقررات، به‌عنوان مهم‌ترین اصول تنقیح منجر به حکمرانی خوب، قانون‌مداری و امنیت حقوقی شهروندان خواهد شد.

طبق آخرین اطلاعات از سال ۱۳۹۴ با اجرای طرح جمع، تلخیص و تنقیح بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های تأمین اجتماعی، در مجموع ۴۰ کارگروه شرعی در خصوص تنقیح این قوانین و مقررات تشکیل شده و به جمع و تلخیص بیش از ۲۰۰۰ مورد بخشنامه اصلی و دستورالاری، دستورالعمل‌ها و مکاتبات قبلی، طی ۱۴۸۵ جلسه کارشناسی و تخصصی و بیش از ۲۵۰ جلسه شورای تنقیح، ۴۰ بخشنامه تنقیحی جدید صادر شده است.

اقدامات این سازمان برای دسترسی بهتر مخاطبان به قوانین و مقررات به شیوه‌ای مناسب پیگیری شده است. همان‌گونه که میرهاشم موسوی، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی پیش از این، اصلاح مقررات با هدف مبارزه با فساد و وضع قوانین جدید را از اقدامات این سازمان در مبارزه با فساد دانست و گفت: «حدود ۲۰۰۰ بخشنامه در تأمین اجتماعی در قالب ۴۰ بخشنامه کلی تنقیح شد. این اقدام سازمان علاوه بر تشویق در بخش‌های مختلف نظارتی کشور، برنده جایزه تجربه موفق

اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ایسا) نیز شد.» همچنین پیش از این بخش معاونت حقوقی ریاست جمهوری با تقدیر از تأمین اجتماعی در راستای فعالیت‌های حوزه تنقیح،